

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 24 Ekim 2025

Sayı : 14820

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

35974

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'nı maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan "Hayvancılık İstatistikleri, Haziran 2025" bültenine göre, Türkiye'de büyükbaş hayvan sayısı Haziran 2025 itibarıyla 17 milyon 189 bin baş olarak açıklanmıştır. Bu kapsamda: Sığır sayısı, bir önceki yılın Aralık ayına göre %1,2 artışla 17 milyon 30 bin baş olarak kaydedilmiştir. Manda sayısı ise %2,3 azalarak 158 bin baş seviyesinde gerçekleşmiştir. Bülten, verilerin toplanması, işlenmesi ve yayına hazırlanmasından Tarım ve Orman Bakanlığı'nın, yayımlanmasından ise TÜİK'in sorumlu olduğunu belirtmektedir. Ancak fiili saha gözlemleri ve üretim verileri, resmî açıklamalarla örtüşmemekte, özellikle: Hayvan sayıları ile süt ve et üretim verimliliği arasında uyumsuzluklar, Küpe bazlı destekleme sisteminden kaynaklanan kayıt sapmaları, Türkiye'nin hayvan varlığına rağmen sürekli hayvan ithalatına bağımlı olması, gibi konular soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- TÜİK tarafından açıklanan "17 milyon büyükbaş hayvan" rakamının temel dayanağı nedir? Bu rakamın fiili saha sayımlarıyla uyumunu gösteren güncel istatistik çalışması mevcut mudur?
- 2- Son iki yıl içinde yapılan iller bazlı fiili hayvan sayımı sonuçları ile TÜİK'in açıkladığı veriler arasındaki farklar nedir? Bu farkın %42'den fazla olduğu iddiası doğru mudur?
- 3- Küpe bazlı destekleme sistemi çerçevesinde, hayvan sayıları ile küpe sayıları arasındaki olası sapmalar nasıl kontrol edilmektedir? Kaçak kesim veya yanlış beyan riski nasıl önlenmektedir?
- 4- Türkiye genelindeki hayvan küpeleri yaş sırasına göre listelendiğinde, 30, 40 hatta 50 yaşında hayvanların bulunması mümkün müdür? Bu durum, kayıt sisteminin doğruluğunu nasıl etkilemektedir?
- 5- Almanya'da 10 milyon sığırdan 3.6 milyonunun süt hayvanı olması, Polonya'nın 6 milyon sığırla ihracat yapması ile Türkiye'nin 17 milyon sığır varlığına rağmen neden ithalatçı konumunda olduğunun açıklaması nedir? Bu farkın ekonomik ve verimlilik nedenleri nelerdir?
- 6- Türkiye'de kişi başına 0.19 büyükbaş hayvan düşerken Almanya'da bu oran 0.13'tür. Bu farklılık, et ve süt üretimi ile nasıl açıklanmaktadır? Verimlilik düşüklüğü veya üretim kayıpları olacak 2024- 29.09.2025 arasındaki dönemde hangi oranlarda gerçekleşmiştir?
- 7- Türkiye'de kırmızı et tüketimi düşerken ithalatın sürdürüldüğü belirtilmektedir. 17 milyon büyükbaş hayvan varken iç üretim neden ithalatı karşılayamamaktadır? Üretim ve tüketim arasındaki farkın rakamsal analizi nedir?
- 8- Türkiye'de 11 milyon süt ineği ile 20 milyon ton süt üretildiği iddia edilmektedir. Ancak sanayiye giren toplam süt miktarı 10 milyon ton civarındadır. Bu veriler arasındaki sapmanın nedeni/nedenleri nedir/nelerdir?

9- Hayvan başına süt ve et verimliliği Türkiye ile Almanya, Polonya gibi ülkeler arasında karşılaştırıldığında hangi veriler öne çıkmaktadır? Türkiye'de hayvan verimliliğinin düşük olduğu iddiası doğru mudur?

10- Hayvan sayıları ve üretim rakamları TÜİK tarafından hangi yöntemle güncellenmektedir? Ölen veya kesilen hayvanların kaydı sistematik olarak tutulmakta mıdır?

11- Küpe bazlı desteklemeler ve indirimli kredilerin hayvan sayısı ve üretim üzerindeki etkisi nedir? Bu sistemin yanlış raporlamaya yol açtığına dair bir inceleme yapılmış mıdır; yapılmışsa en son tarihli söz konusu incelemenin özet metni nedir?

12- Açıklanan 17 milyon sığır rakamı ile kişi başı et tüketimi ve ithalat rakamları arasında görülen tezatlar matematiksel olarak nasıl açıklanmaktadır? Bakanlık bu tutarsızlıkları gidermek için ne tür önlemler almaktadır?

13- Sistemde 30-50 yaşında hayvanların bulunması gibi kayıt hataları varsa, bu hataların üretim ve verimlilik istatistiklerini ne ölçüde bozduğu tespit edilmiş midir?

14- Mevcut hayvan sayısı, üretim kapasitesi ve verimlilik rakamları ışığında, Türkiye'nin hayvancılık politikası ve ithalat bağımlılığı hakkında Bakanlık hangi stratejileri uygulamaktadır? Somut rakamsal hedefler nelerdir?